

خود شیفتگی (نرگس)

و

شعر شاعران مشهور ایران

مهدی ابراهیمی حنیفلی کندی

(عضو هیئت علمی دانشگاه)

www.ketab.ir

ژاله

نشر طراوت

خودشیفتگی (ترگسیه) در شعر شاعران مشهور ایران

مهدی ابراهیمی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد تهران واحد تهران جنوب)

چاپ اول ۱۳۹۱ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۵۵۰۰ تومان

مرکز پخش: م بهارستان، خ سجادین اسلام، جنب مسجد شفا، کوچه شهید کشمش، شماره ۱۴
تلفن: ۰۹۱۲۵۸۲۶۱۰۹ - ۷۷۶۵۱۴۱۲ - فکس: ۷۷۵۳۶۴۵۶

سرشناسه	:	ابراهیمی حسینیعلی کندی، مهدی، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	خودشیفتگی (ترگسیه) در شعر شاعران مشهور ایران / مهدی ابراهیمی حسینیعلی کندی.
مشخصات نشر	:	تهران: طراوت، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۴ ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۲۸۵۰۰۹۴-۵
موضوع	:	خودشیفتگی در ادبیات
موضوع	:	شعر فارسی -- تاریخ و نقد
موضوع	:	شعر فارسی -- مجموعه‌ها
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۰ PIR/۳۵۵۵ خ ۹ الف ۲
رده بندی دیویی	:	۱/۰۰۹۴۸۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۵۵۲۰۷۶

فهرست مطالب

فصل اول

۹	 واژه نارسیس
۲۳	 خودشیفتگی از دیدگاه اسطوره
۲۸	 مفهوم خودشیفتگی (نارسیسم)
۳۵	 خود شیفتگی از دیدگاه روان شناسی
۴۱	 جلوه های خودشیفتگی از دیدگاه روان شناسی
۴۴	 شخصیت و خودشیفتگی
۵۰	 ارتباط ادبیات با خودشیفتگی
۵۲	 خودستایی در هنرمندان
۵۸	 تاثیر عوامل اجتماعی در خودشیفتگی شعرا

فصل دوم: خودشیفتگی در شعر شاعران ایران

۶۵	 خودشیفتگی در اشعار خاقانی شروانی
۸۷	 خودشیفتگی در اشعار حافظ شیرازی
۹۷	 خودشیفتگی در اشعار ناصر خسرو قبادیانی
۱۰۲	 خودشیفتگی در اشعار منوچهری دامغانی
۱۰۶	 خودشیفتگی در اشعار سعدی شیرازی
۱۱۶	 خودشیفتگی در اشعار سنایی غزنوی
۱۲۳	 خودشیفتگی در اشعار مولوی بلخی
۱۲۷	 خودشیفتگی در اشعار عطار نیشابوری
۱۳۳	 خودشیفتگی در اشعار نظامی گنجوی
۱۳۹	 فهرست منابع

اندیشه ارتباط ادبیات و روانشناسی از دهه دوم قرن بیستم مورد توجه قرار گرفته و همواره بخشی از تحقیقات نقد ادبی را به خود اختصاص داده است و منتقدان به قصد روشنگری و بررسی شخصیت شاعر و نویسنده، چگونگی آفرینش اثر ادبی، قوانین روانشناختی موجود در آثار ادبی و تأثیر ادبیات بر خوانندگان یک اثر ادبی به این فلمرو روی آورده اند.

در سال‌های اخیر در کشورهای عرب زبان نیز از مطالعات مورد توجه قرار گرفته اما در ایران جز به ندرت و به صورت پراکنده با این شاخه از تحقیقات ادبی و نقد توجه نشده و شعر و ادبیات و آفرینندگان آنها از دیدگاه روانشناسی مورد بررسی قرار نگرفته اند.

ماهیت آفرینش ادبی و تصور این که موهبت شاعری کمبودی را جبران می کند از عهد باستان تاکنون رواج داشته است. یکی از مکانیسم های جبرانی خودشیفتگی و خودستایی اغراق آمیز شاعران است که می توان گفت شعر هیچ شاعری هم از آن خالی نیست. البته این خودشیفتگی از جهتی به «مفاخره» که در بحث های قدیم ادبیات عرب و احیاناً ادبیات فارسی مطرح بوده شبیه است و از جهتی با آن تفاوت دارد و این تفاوت بیشتر در این است که در «مفاخره» شاعر به پدر، اجداد، قوم، ثروت و خانه مجلل و جز آن می نازد اما در خودشیفتگی محور این ستایش و افتخار «خود» شاعر است و اطرافیان و عالم خارج نقش چندانی در این کار ندارد.

با توجه به این مسأله بر آن شدم که خودشیفتگی را در شعر عده ای از شاعران ایران جستجو کنم و حاصل این تحقیق و جستجو کتاب حاضر است.

در این تحقیق نخست واژه نارسیس و مفهوم آن از دیدگاه های مختلف و ارتباط آن با خودشیفتگی در انسان ها از نظر علم روانشناسی بررسی شده است. سپس تأثیر عوامل اجتماعی در خودشیفتگی و جلوه های خودشیفتگی از دیدگاه اجتماعی و روانشناسی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. پس از آن نیز به بررسی خودستایی در هنرمندان پرداخته ام و عوامل آن را بررسی کرده ام و در بخش دیگر این اثر خودستایی در شعر شاعران مشهور ایران که به نحوی از انحاء از خود تعریف و تمجید کرده اند بررسی نموده ام.

شاعرانی که در این اثر برگزیده شده اند و از نظر خصیصه خودستایی مورد بررسی قرار گرفته اند عبارتند از: خاقانی شروانی، حافظ شیرازی، ناصر خسرو قبادیانی، منوچهری دامغانی، سعدی شیرازی، سنایی غزنوی، مولوی، عطار نیشابوری و نظامی.

لازم به توضیح است شعرا به ترتیب اهمیت در مباحثه و خودستایی انتخاب شده اند، مثلاً خاقانی شروانی که در خودستایی گوی سبقت را از همه شعرای ایران ربوده است در این کتاب تقدّم یافته است.